

Nro. 41. és 42.

**A' FELS. CSÁSZÁR, ÉS AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

Indult Bétsből, Kedden December 11-dik napján, 1810-ik
esztendőben.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

B é t s.

A' Hiller magyar gyalog regementjének egyik fő Strázsámerét *Del Rio Jósefet*; a' Mária Terézia vitézi Rendjének kis keresztos vitézet, a' múlt háborúban mutatott megkülönböztetett vitézi bátorságára való tekintetből, mind két nemen lévő törvényes gyermekivel egyetemben; maga örökös tartományiban Bároságra emelni méltoztatott Fels. Urunk. — Nem régiben az a' derék Cs.K.Kapitány *Magdeburg* meghalálozott, a' ki a' múlt esztendőnek Május hólnapjában, a' Bécs városa alatt történt véres verekedés alkalmatosságával, a' Frantziáknak Lobau mellett készített hidjokra egy tüzes tutajt, vagy szálhajót botosítván le a' Duna vizére azt öszverontotta, mély

miatt sem előre sem hátra nem mehettek a' Frantzia hadi seregek. Ennek a' 27 esztendőös vitéz embernek halálát méltán lehet fájlalni, a' ki ha meg élhetett volna, igen hasznos tagja lehetett volna a' Cs. Kir. Armádiának.

A' múlt 1809-ik esztendőben, Mártzius 30-ik napján költ, és Aprilis 17-ik napján Eő Cs. Kir. Felsége parantsolatjára közönségessé tettetett kegyelmes végzéséhez képest, minden Rénusi Szövetségbéli Státusoknak Austriai Birodalomban lévő ingó és ingatlan jószágaik, a' visszazonozás útján, sequestrum alá rekesztettek. — De minekutánna a' Fels. Frantzia Császár, a' múlt Augustus 30-ik napján költ végzése szerint minden Austriai jobbágyoknak Rénusi szövetséges Státusokban lévő ingatlan és ingó birtokaik a' sequestrum alól felszabadítottak volna, Eő Cs. Kir. Felségének a' múlt November 22-ik napján kiadott kegyelmes parantsolatjához képest, a' Rénusi szövetséges Státusbéli jobbágyoknak birtokaik is feloldoztattak azon tilalom alól, a' melly alá rekesztettek vala.

Magyar Ország.

Néhai B. *Alvinczy József* Cs. Kir. Feldmarsalnak haláláról, s pompás eltemettetéséről a' Magy. Kurir tisztelt olvasóit, ezen újság leveleinknek két utólsóbb darabjában tudósítottuk, most már, azt hozván magával a' rend, és az olvasó Publicum várakozása, az ő hasznos életének historiaját is röviden le írjuk. Ez a' meg bódogúlt hős, kiben virágzó familiája lenni meg szünt, Erdély Országi születésű volt, 1749-ben kezdett a' Cs. Kir. Armádiánál szolgálni, a' melly idő pont-

jától fogva minden Austriai terhes hadakozásokban, úgy mint a' hét esztendői háborúban, később, úgy mint 1778-ikban a' Turkok ellen valóban, a' Belgiumban, és a' Frantzaak elleni vi-
 seit hosszav hadakozásban jelenvolt, 's magát mind hadi talentorai, mind vitéz tettei által megkülönböztette. — Az ő vett sebei, melyek az ő koros idejét gyakran megszeméltették, de a' hadi szolgálataiban való buzgóságot soha meg nem kisebbítették, az ő próbált vitézségének nyilván való tanubizonyosságai voltak. Ezekre nevezve sok kegyelmességgel viseltettek is hozzája uralkodó Fejedelmek. — Néhai b. c. *Mária Terézia* kedves Királynénk, a' Havelbergi tsatában mutatott vitézségeért, őtet 1779-ik esztendőben a' M. Terézia vitézi Rendjének kis keresztes vitézévé tenni, néhai b. c. József Császár és Király 1789-ik esztendőben őtet General-Majorságra emelni, 's egyszersmind egy szép Magyar Gyalog Regementnek tulajdonosságává tenni mentőztattak. — A' Frantziák ellen való 2-ik háborúban, Feldmarsal Lajtantani rangal, az 1793-ik esztendőben Meervinden mellett esett verekedésben mutatott ritka vitézségeért, mostan uralkodó Fels. Urunk őtet a' M. Terézia vitézi Rendjének Commendátorává, a' következő esztendőben, a' Charleroi erősségnek kettzeri ostrom alól való felszabadításáért, azon vitézi Rendnek nagy keresztes tagjává, 's egyszersmind Fegyver Tarmesterré tenni méltóztatott. — Azon Fr. háborúnak folyásában többre mindenkör különös corpusoknak vezérlése volt rea bizattatva, és noha 1796-ik esztendőben a' Cs. Kir. fő hadi Tanátsnak első Tagjává tétetett legyen is, még is mindazáltal az Olasz Országi

Armádiának vezérlését önként magára válalta, 's azt egész okossággal de változó szerentsével folytatván, Eő Cs. Kir. Felsege különös kegyelmességéből, 's hozzája való bizodalnából, 1707-ik esztendőben, őtet Magyar Ország Commandirozó Generalissává ki nevezni; a' most uralkodó Fels. Császárné Magyar Királynévá való koronáztatásakor, belső titkos Tanácsossáva, 's végére, 1809-ik esztendőben, a' Sz. Leopold Rendi-nek nagy kereszties tagjává tenni méltóztatott. A' Magy. Országi General Commandóságot 13 esztendőig viselte, mind Fels. uralkodó Fejedelmének tellyes tettzésére, mind a' Nemes Magyar Hazának tökéletes megelégedésére. — Mindenek előtt, a' kiknek őtet közelebről esmérni 's vele társalkodni szerentséjek vólt, de kiváltképen a' katonaság előtt, kiknek atya, barátja, és jóltevője vólt, emlékezetben marad ez a' meghólt nagy Magyar hérós és hazafi.

Az ő temetségének alkalmatosságával, Ná-dorispány Eő Cs. Kir. Fő Hertzegsége az azon szomorú tisztesség tételen jelenvólt Palatinalis Huszár Regimenthez következendő kegyelmes parantsolatot küldött: Ezen Regiment három osztályának ide szemem előtt való öszvegyüllésének szomorú vólt az oka, de annyiban még is kívánatos, hogy ennek a' kommandirozó Generálisnak utolsó tisztesség tételére gyüllött öszve, a' ki ezt a' regimentet mindenkor szerette, es betsülte. A' meghóltnak szolgálatban való buzgósága, és áihatatosága serkentse fel az ifjú vitézeket az ő hadi-virtusainak követésére, és úgy visellyék magokat, mintha a' meghólt nagy hazafi szüntelen közöttök vólna, annál fogva ma-

radna fel az ő kívánsága szerint az ő emlékezete. — Az a' gyorsaság, melyel ez a' regiment itt szép rendel megjelent, nagy tisztelemre van, és ennek a' seregnek jó állapotján igen örvendek. A' regiment Commendansának érdemét, a' parancsolatoknak eszközésekben való pontosságát, és a' Stabalis 's Fő tiszteknek egyetértő gondolkodások módját el nem mellőzhetem, mellyem való meglepédesemet ennél fogva világosan ki jelentem.

Pestről December 2-ik napján. Eő Csász. és Kir. Fő Hertzegsége kegyelmes Nádorispányunk, tekintvén Doktor *Tschel Lajos* Urnak a' Természeti Tudományban való különös gyakorlását és eméretét, nem különben a' Nemcs Magyar Muzzeumban minap felállítatott természeti ritkaságok palotájának elrendelése mellett tett érdemeit, ezen jeles férfira ugyan azon gyűjteményre való gondviselést bízni, 's őtet a' Custosi tisztséggel megvigasztalni, és a' szokott Palatinalis Decretumnak kiadásával megjutalmaztatni kegyelmessen méltóztatott. Mellyre nézve a' múlt hónapnak 25-ikén tette le a' nevezett új Őrző a' Palatinalis és Regnicolaris Tiszteknek jelenlétebben a' szokott hitet. — Ezen tudós hazánkfia, a' ki Nagy Szombati születésű, és valaha a' Csász. és Kir. Bécsi fő Oskolában híres Professor *Guzmannek* Adjunctusa, avagy Segédje vólt, most a' közönséges hasznokra nyomtatandó, az Ország Gyűjtemény Házánál lévő Asványok laistromának készítésében fáradozik.

Svédia Ország.

A' 10-dik Novemberi Gothenburgi tudósítás

szerént, az az Anglus fregat, mellyen *III. Gus-
táv Adolf* Ex-Király Angliába ment, oda nem
messze a' Svétziai tenger partok mellett, a' ten-
gerben lévő kösziklánn felakadván négy egész
óráig hajoskodott, míg arról megszabadúlhatott,
és útját tovább folytathatta. — Azok az Upsalai
Professorok, a' kiket azon Svétziai Universitas
a' Korona herczegnek tiszteletére küldött, No-
vember 10-ik napján várattak Stockholmba. En-
nek egyetlen egy 12 esztendőös fia *Oskár* Hertzeg,
a' mint hallatik, az Upsalai fő Oskolában fog ta-
nálni, kinek számára az oda való Kir. kastély-
ban a' szobák már készítettnek. — A' korona
Hertzeg, a' megbóldogúlt *Károly August* Své-
tziai korona Hertzeg volt Generál-Adjutánsát
Holst Obristlajtnántot azon rangal szolgálatjába
fel vette. — A' korona Hertzeggel együtt Svétzia
Országba ment Frantzia Adjutánsok, úgymint
Obristlajtnánt *Sevret, Villatte, és Gentil St. Al-
phonse* azon Vitézi Rendnek (Ordinis Ensiferorum),
mellyet *Gustáv Vása* Svéciai Király 1522-ik esz-
tendőben fel állított, 1748-ikban *I. Fridrik* Király
meg újított, és 1751-dik esztendőben *Adolf Frid-
rik* Király megerősített, tagjaivá tétettek.

A' korona Hertzeg Stockholmba való beme-
netelekor, azon Kir. Rezidentziának fő Hetytar-
tója, Generál Májor *Skjöldebrand*, a' törvényes
dolgokra ügyelő Polgármester *Wallin*, és *Schwan*
Director szép órátiót mondottak előtte, a' melly-
re adott válaszában, Eő Kir. Hertzegsége a' vá-
ros helytartójához így szóliott: Skandinavia
földjén, Svétzia Országok közepénn mindent
feltalálok a' mit kívánok. A' Ti hozzám való
szereteteket e'világ minden Királyi székeivel fel

nem tserflném. Nagy megelégedésemre szolgál, hogy ezen rezidentziába való bé jövedelemkor egy olly férfiútól veszem által a' hódolást, a' kit tudós irásaiból már esmérek, és a' ki ebben a' szempillantásban az egész nemzet gondolkozá-
sa módjának tisztaságát előmbre terjeszti.

Eő Királyi Hertzegsége Novemb. 11-ik napján a' Stockholmi teatromban meg jelenvén, rendki-
vül való örömmel, kéztapsolásokkal és számta-
lan *Vivat* kiáltásokkal fogadtatott az oda gyült
minden kar- és rendbéli nézőktől.

Előbb már jelentettük, hogy ez a' Királyi
Hertzeg a' múlt October 19-ik napján, az Upsali
Ersek *Lindblom*, *B. Oxenstierna*, Gróf *Mörner*,
Nordvall Jónas Kir. Udvari Prédikátor 's több fő
Svékusoknak jelenlétekben, a' kik tudniillik arra
engedelmet nyertek vala, Helsinbörghben az Evan-
gyélika vallásra által ment. — Ez az egyházi tze-
remonia következő módon ment végbe. Az
itt nevezett papi és világi Urak a' Hölsingeri Con-
sul házába öszve gyülvén, ezen tzeremoniát egy
szép oratioval kezdette el a' nevezett Ersek,
mellyben a' többi közt így szóllott: „Jól tudja
Kir. Hertzegséged, hogy a' Svétziai Királyok és
Koronaörökő ö'k, az Ország fundamentomos tör-
vényei szerént, a' tiszta evangélika tudományt,
a' szerént, a' mint az, az 1530-ik esztendőben
költ Augspurgi Confessióban van, és a' mint az,
az 1503-ik Upsalai Zsinatban bévétetődött, és
megmagyaráztatott, vallani kötelesek légyenek,
— Arra való nézve méltoztasson Kir. Hertzegsé-
ged nékem meg engedni, hogy az én követtségem-
nek summáját, és a' következő kérdéseket
Hertzegséged eleibe terjeszthessem: 1) Meg esmé-

rié és béveszie azon aktában lévő hitágazatit? — 2) Meg esmérié Kir. Hertzegséged, hogy az igaz és az Isten beszédével megegyező legyen? — 3) Kiváné Kir. Hertzegséged a' mellett állandóul megmaradni? — 4) Meg fogjaé Kir. Hertzegséged mind azokat a' hit ágazatit és vallásbéli szokásokat, a' mellyek azon megnevezett hit ágazatival ellenkeznek, vetni, és nem fogjaé helybe hagyni? Mind ezekre a' kérdésekre állatóképen felelvén Eő Kir. Hertzegsége, a' nevezett Érsek illyenképen folytatta kérdéseit: „Ha, *úgymond*, Kir. Hertzegséged a' mellett állhatatosan és igazan meg maradni kíván, tovább is azt kérdem: Kivánnya e' Kir. Hertzegséged azokat az egyházi törvényeket, szokásokat, 's rendelkezeket, mellyek az Augspurgi vallástételben ugyan fel nem találtnak, mindazáltal Svétzia Országban, és az ehez tartozó tartományokban bévétetődtek, és meg állapitattak, meg esmérni, bé venni, és megtartani? Ezekre is állatóképen felelt a' Korona Hertzeg. — Továbbá így szólott az Érsek: Annak bizonyosságára, hogy Kir. Hertzegséged mindezeket megtartani és bétollyesíteni kívánnya, méltoztassék maga vallástételét előttem elmondani, és az ezen feltétellől feljegyzett állatását aláírása által meg erőssíteni, 's nékem által adni, mellyre illyen módon tette le Eő Kir. Hertzegsége a' maga vallástétele: „*Hiszek az Atyaistenben, a' mennynek és földnek mindenható Teremtőjében s. a. t. A Jézus Kristusban, annak egy szülött fiában, mi Urunkban s. a. t. Hiszek a' Sz. Lelek Úr Istenben; Hiszem a' Keresztény Anyaszentegyházat s. a. t.*, melly után követke-

zendőképen felelt Fő Kir. Hertzegsége a' nevezett Ersek beszédjére:

„Ersek Uram! Első ifjúságomtól fogva a' Reformata vallásra tanitattam. De minekutánna az utóbb 20 esztendőök alatt történt dolgok után a' Frantzia hadi seregek Német Országba vitettek volna; alkalmatosságom volt a' protestansz predikátorokat közelebb emélni, és a' velek való beszélgetéseim által meggyőztettem arról, hogy az Isten igaz beszédje, hogy a' Kristus tudománya abban az Augspurgi vallástételben legyen, mellyet a' Német Orzági Protestansz Fejedelmek és Rendek V. Károly Császárnak bényújtottak. Minden vizsgálódások, mellyeket én annakutánna tettem, abban a' gondolatban engemet meg erősítettek, hogy igaz és valóságos legyen ez a' tudomány. Annakokáért valamint tulajdon meggyőződésemből, úgy a' Svéciai nemzettel leendő közelebb való egyességemnek kívánásából jelentem most és igírem Tinéktek, hogy én mától fogva a' tiszta evangélika vallásra állok, a' mint már régen szívemben is azt vallottam. „Ezután által adta Fő Kir. Hertzegsége a' nevezett Erseknek azt a' tulajdon kezével irt aktát, melly a' már elő beszéllett vallástételen kívül következendő bizonyágtételt foglalt magában: „Jelentem és erőssitem ennél fogva, hogy én, az evangélika tiszta tudományt megismerem, hiszem, és hogy én azt mindenkor hinni és védelmezni fogom, úgy, a' mint az, az 1530-ik Augspurgi gyűlésben kiadattatott, és az Upsalai Zsinatban, 1593-ik esztendőben bévétetett, és megerősítetett; hogy én semmi vallásbéli zikkelyeket és szokásokat, mellyek az evangélika tudománnyal

ellenkeznek, helybe nem hagyok, hanem megve-
tek; és hogy én mindenekben, a' mellyek a' külső
isteni tiszteletet tárgyazzák, a' Luterána A. Sz. E.
Háznak törvényeit és szokásait, úgy, a' mint
azok Svétzia Országban bévétettek, magamnak
sinormértékiül tartani fogom. — Ennek nagyobb
bizonyosságára ezt tulajdon kezem aláírásával, és
szokott petsétemmel meg is erössitem. — *Igy tör-
tént Helsingörben, October 19-ik napján, 1810-ik
esztendőben. — Keresztelő János Julius, Svétzia
Ország Korona örökösse.*

Spanyol Ország.

A' Dalmátziai Hertzeg Marsal *Soult* a' Fran-
tzia Armadiánál lévő artilléria Commendansának,
Generál *Senarmont*nak haláláról tudósítván a' ha-
di dolgokra ügyelő Fr. Ministert így szóllott:
Ezt a' derék Generálist *ügymond*, midőn a' Ka-
diksz előtt való rettendő ostromló készülteknek
megszemlelésében foglalatoskodott volna, egy
elleneséges haubitza melybe ütven őtet megölte.
Ez a' bombi az artilléria orosztály Generál Di-
rectorát *Degennes* Oberstert, és *Pinoudelle* Ka-
pitányt is, a' kik mind ketten derék, és mago-
kat mások felett meg különböztető hadi tisztek
váltak, életektől megfosztotta. — *Senarmont* Ge-
nerálnak balzsammal megkent szive Frantzia
Országba küldetvén a' Császár rendelésére biza-
tott, a' ki azt mint nagy vitéz testének leg neme-
sebb részét, a' Párisi pantheonba tétetni el nem
múlatja. — Addig, míg a' Császár ezen megholt
derék tisztek helyett másokat ki nevezne, artil-
téria Commendánsnak *Deboville* brigadiros Gene-

állást, Artilleria osztály Generál Directorának pedig egy *Lignum* nevezetű batallion Comman-
dósnak tett Marsal Soult.

Azok a' Frantzia különbféle hadi seregek, mellyek ekkorig Spanyol Országban különbkülönb tartományokban voltak felosztva, ezután is abban fognak meghagyattatni, hasznosabbnak tartatván a' feltett trélnak elérésére, hogy azok a' regimentek, mellyek az ellenség ellen eddig együtt viaskodtak, egymástól el ne választas-
sának, és a' mennyire lehetséges, ugyan azon vezérek alatt legyenek, a' kik alatt voltak ekkorig, a' kik valamint az alattok való katonaságot, így ezek is eddig volt vezéreiket jól esmériek.

Ennek a' Pirenéusi nagy félszigetben lévő Frantzia Armadiának következő fekvése van: Az első Corpus Marsal Victor vezérlése alatt Kadiksz körül táborozik, 's azt szemén tartja — a' második, mellyet ennekelőtte a' Dal-mátziai Hertzeg Marsal Soult vezérelt vala, most Generál Royner kommandója alatt Portugalliába nyomúlt bé, és a' mennyire tudhattyuk, Lisz-szabona és Santarem közt táborozik — a' harmadik Generál Suchet kormánya alatt az Ebró folyóviznek két partyán, annak eredetéhez közel, tanyázik — a' negyediket Generál Sebastia-ni vezérli, és a' Murciai tartománynak napnyu-goti, és Andalusianak napkeleti részét foglalta el — az ötödik Marsal Mortier vezérlése alatt Estremaduranak déli részében telepedett le, és Portugalliának déli részébe igyekezik bényomúl-ni — a' hatodik Marsal Neytől függ, a' Koimb-rából Liszbona eleibe nyomúlt Fr. armadiának

egy részét formálja, és a Tágus folyóviz torká-
hoz nyomúl — a *hetediket* Marsal *Makdonald*
vezérli, a Katalóniai tenger partokon vigyáz,
jobb szárnya a Rósasi erősséghez támaszkodik,
derekát Barcellona fedezi, bal szárnyát pedig az
Ebró folyóviz eredeténél a *harmadik corpus* ol-
talrazza — a *nyolczadikat* az Abrantesi Hertzeg
Marsal *Junot* vezeti a nagy ármadia előtt, úgy-
mint, a ki Liszbonának minden környékét jól
esméri — a *kilentzediket* Generál *Kellermann*
igazgattya, és Spanyol Ország észak 's napnyu-
got közt lévő részében táborozik — a *tizedik* és
utolsó a Generál *Drouet* vezérlése alatt a Due-
ró folyóviz bal partyára telepedett le, és a Lisz-
bóna eleibe nyomúlt ármádiát fedezi hatulról.

Ezeken a 10 corpusokon kívül, a *Jósef Na-*
poleon Király egyenes kormánya alatt egynéhány
osztály seregek állitattak ki benn az Országban
az insurgens zsitányoknak elvesztegetésekre, a
Frantzia hadi seregek közt való egygyesülésnek
fenntartására, és a jó rend 's tsendesség állandó
lábra való helyheztetésére. — A Frantzia árma-
diához adatott szövetséges hadi népek semmi kü-
lönös corpust nem formálnak, hanem vagy a
mezöben táborozó, vagy benn az Országban őri-
zetten lévő Fr. hadi-nép mellett vannak; a Hol-
landiai seregek, hazájoknak Frantzia Orzággal
való öszve köptsoltatások után másképen orga-
nizáltatván, egy Fr. Colonnét formálnak, és a
Marsal *Mortier* corpusához ragasztattak.

A hadi operatiokra nézve négy fő ármadiá-
ra vannak ezek a különbkülönb Fr. Corpusok
osztatva, ugymint: 1) *A' belső, és az észak 's*

nyugat két fekvő Spanyol Ország dalmátia, a' József Király egyenes kormánya alatt. Ehez tartoznak minden benn az országban fekvő seregek, és a' Generál Kellermann vezérlete alatt lévő kilentzedik corpus, melly alá vannak rendeltve a' Generál Serras corpora Leon országban, a' Gen. Bennet corpora Asturiában, és a' Biskajában lévő hadi nép. — 2) A' Portugalliai armáda az Eszlingi Hertzeg Marsal Masséna fő vezérlete alatt, melyhez a' 6-ik, 2-ik, 8-ik, és 10-ik corpusok vannak adatva. — 3) A' déli armáda a' Dalmátziai Hertzeg Marsal Soult fő kormánya alatt. Ez az armáda az első, ötödik és negyedik corpusokból áll, az elsővel Generál Victor a' Kádiksz városa ostromoltatását viszi, a' két másolbb pedig az ostromló armádiának jobb és bal szárnyát fedezik. — 4) A' napkeleti armáda a' Marsal Makdonald fő vezérlete alatt, melly a' hetedik, 's harmadik corpusokból, déli kataloniának egy részéből, és Valentzia Országának néhány kerületiből áll. — Ezek a' négy armádiák minden jelentéseiket a' Neufchateli és Wagrami Hertzeghez, mint minden Spanyol és Portugallia Országokban lévő Frantzia hadi seregeknek Generalissimusához szokták küldeni.

Portugallia.

A' 23-ik Novemberi Fr. Monitörben következő hadi tudósítások foglaltatnak: „Brigaditos Generál Foy, úgymond, tegnap jött Párisba Portugalliából, a' ki November 4-ik napján indult ki az Eszlingi Hertzeg Marsal Masséna fő hadi szállásáról 200 lovas katona fedezése alatt.

Nyugtató híreket hozott a' Portugalliában tábo-
rozó Fr. Ármádiáról, melly semmi szükséget nem
szenved, kenyere, húsa, riskasája, bora, kaffé-
ja, nádméze bőven van. A' Tágus vizénn sok
eleséget, ámerikai riskását, colonialis vagy In-
diai terméseket találtak. Mivel minden malmo-
kat öszve rontott az ellenség, kéntelen vólt az
ármádia az elsőbb napokban, kenyér helyett
riskásával és fejér babbal magát táplálni, de Oct.
20-ik napjától fogva annyira helyre állitattak a'
malmok, hogy három annyi lisztje van az ár-
madiának mint a' mennyire szüksége vólt, Vág-
ni való marhaja is elegendő vólt."

Ennek a' Generálisnak hiradása szerént kép-
telenül viselik magokat a' Portugalliában tábo-
rozó Anglusok, a' kik 70 mértföldre mindent
öszve rontottak, 's megégettek, mellyből kive-
heti a' száraz Európa (igy szól a' Monitör) mi-
némü sorsra kellene annak jutni, ha az Anglu-
sok abban ki terjeszkedhetnének. Indiai módon
bánnának Portugalliával, mint bantak vala Ben-
galával. Egyéberánt erős sántzokkal körül vett
táborhelyen feküsznek Liszbona előtt. Almejda
városától fogva 30 mértföldre üzte őket az Esz-
lingi Hertzeg Liszbonáig, és szüntelen nyomok-
ban vólt, semmi sem akadályoztathatta az ő út-
ját. — Ennek a' sebes előrevaló menetelének kö-
szönheti, hogy az a' szép völgy, mellyen a' Tá-
gus általfoly épségben maradt, ideje nem lévén
az ellenségnek arra, hogy azt elpusztithassa, és
1 — 5 hólnapra való eleséget öszve ronthassa."

„Továbbá azt beszéli Generál Foy, hogy
az Eszlingi Hertzeg a' Zezere folyóvizre hidat

tsináltatott, 's az eleibe két győzhetetlen földvá-
rat hányatott. — Magazinumjai Santarem váro-
sában vannak, melly most nagyon erősítetik.
A' báta megitt lévő erősségekbe őriző corpuso-
kat szállított bé, és az ellenségnek semmi foré-
lyosságától nem félhet. Az Anglus armádiánál
sok betegek vannak, sok katonát el szoknek. A'
mit az Anglia Országi Zsurnálok, avagy újság
levelek a' Frantzia őrmádiánál uralkodó éhségről
beszélnek, azok mind hazug hírek, 's azért köl-
tették, hogy a' Londoni lakosok, a' Portugalliá-
ban lévő Anglus hadi seregekre nézve meg nyug-
tattassanak. — A' Liszbona előtt való bé sán-
tzolt táborhelyben nagyon bizakodnak az An-
glusok, mellynek védelmezésére mindazáltal 40
— 50 ezer ember kívántatik. — Az Anglus hajó
sereg vasnatskákön áll a' Tágusban, mellynél
nagy számú szállító hajók vannak. Az egész észa-
ki Portugalliának lakosi Liszbonába szorúltak,
melly miatt nagy szükség, nagy dragaság, és sok
zürzavar van ottan. Brigadiros Generális *Lacroix*
barátival együtt a' Tágus partján sétálgaiván,
egy ágyúgolyobis kétfelé szakasztotta a' testét.
Ennek a' nagy reménységű ifjú Generálnak szeren-
stetlen halálát nagyon fajlálja Marsal *Masséna*,
és a' vezérleése alatt lévő Fr. Csász. Armádia.

Ez a' nagy hadivezér, fő hadi szállásáról
Alenquerből, November 3-ik napján, azt írja a'
Neufchатели Hertzegnek, hogy ő az Angliai ár-
mádiát, azon hólnap 13 és 15-ik napjai közt, a'
Liszbona előtt való bésantzolt tábor helyében jól
megkémléltette, hogy minden nap alkalmatossá-
got szolgáltat arra, hogy őtet megtámadják, de
hogy semmi kedvet nem mutatnak arra s. a. t.

Orosz Birodalom.

Oláh Országból (Moldyából) sok Török hadi foglyok vitetnek az Orosz Birodalomba, a' kik közt sok fő tisztok és más tabori hivatalos személyek vannak. Nem régiben Chitomiron által az Ismaili Basa, *P. ghvan* és *Remis* Basák keresztül utazván, az oda való lakosoktól egész betsüllettel fogadtattak, és nemcsak gazdagon megvendégeltettek, hanem egyszersmind úti költséggel is felségítettek. *Pogran* Basát, a' ki a' maga tisztjeivel együtt ott egynéhány napig mulattott, az oda való Gubernator ebédre 's bála hívatta, kinek igen különös dolognak lenni tettezt, hogy valamint a' több hivatalos vendégeknek, úgy neki is az asztal mellett szekén kellett ülni és enni; de sokkal különösebbnek, hogy a' bálban volt dámák a' férjfiakkal együtt nyájaskodtak, mulattak, és tántzoltak (Török Országban semmi közönséges helyen nem szabad a' Török aszszonyoknak meg jelenni, annyival kevésbé férjeiken kívül, idegen férfiakkal társalkodni). Végre a' dohányozásra engedelmet kérvén, egész virattig mulatta magát nagy megelegedéssel, 's akkor a' jelenvölt társaságtól köszönettel és szives kifejezésekkel bútsút vett. Ott létele alatt a' fobb rangú hivatalos személyeket, a' közönséges teátrumot, és a' tántzó bált is meglátogatta, a' hol nagy megelegedéssel nézte a' jádzó személyeket. — Az Oroszoknak emberségeket, és velek való társalkodásokat nagyon ditsirték a' Törökök, és onnan tovább vitetvén szives érzekenységek közt váltanak el föllök.